МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра статистики та математичних методів в економіці
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 051 Економіка

за освітньою програмою Бізнес-економіка та аналітика

на тему: «Статистична оцінка стану та перспектив ринку праці в Україні»

Виконавець:
студентка 46/1 групи заочного факультету
Муляр Діана Романівна _____
підпис

Науковий керівник:
Кандидат економічних наук , доцент
Милашко Ольга Генріхівна _____
підпис

ОДЕСА – 2025

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Ринок праці є ключовим індикатором соціально-економічного розвитку держави, оскільки він безпосередньо впливає на добробут населення та стабільність економіки. В умовах глобальних викликів, з якими стикається Україна – таких як війна, демографічні зрушення, масова міграція та стрімкий технологічний прогрес – аналіз сучасного стану ринку праці набуває особливої **актуальності.**

Метою дослідження є проведення статистичного аналізу стану ринку праці в Україні і формування певних стратегій для покращення його функціонування.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- Дослідження теоретичний засад функціонування ринку праці;
- Аналіз динаміки основних показників ринку праці;
- Аналіз структури зайнятості та розподіл робочої сили;
- Порівняльна оцінка стану ринку праці України та країн Європи;
- Оцінка диференціації регіонів України за рівнем безробіття;
- Проведення кореляційно – регресійного аналізу для визначення факторів, що впливають на безробіття;

Об’єктом дослідження є ринок праці України.

Предметом дослідження виступають статистичні показники, які характеризують стан та тенденції ринку праці.

Методи дослідження включають порівняльний аналіз, кореляційний та регресійний аналіз, кластеризацію, а також способи візуалізації даних у вигляді графіків та таблиць.

Інформаційна база дослідження: статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерство фінансів України, наукові дослідження, аналітичні звіти, матеріали періодичних видань, наукові статі, навчальні посібники.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 73 сторінки. Робота містить 19 таблиць, 10 рисунків.

За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано статтю:

Муляр Д.Р. Статистична оцінка стану та перспектив ринку праці в Україні. *Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного, м.Одеса, 06 червня 2025 р. Одеса, 2025.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, відображено практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі кваліфікаційної роботи **«Теоретико-методологічні засади дослідження ринку праці»** було розглянуто сутність та основні функції ринку праці, структура ринку паці та його ключові елементи, методи статистичного аналізу ринку праці, особливості державного регулювання ринку праці в Україні.

У другому розділі **«Статистична оцінка стану ринку праці в Україні за період 2010 – 2021 років»** було досліджено сучасні тенденції та структурні зміни на ринку праці України у період 2010-2021 років, динаміку чисельності населення та економічно активних громадян, вікову структуру зайнятості населення. Крім того був проведений порівняльний аналіз ринку праці України з країнами Європейського Союзу та вплив повномасштабної війни на стан зайнятості.

У третьому розділі **«Аналіз безробіття в Україні за період 2010 – 2021 років»** було проведено детальний аналіз безробіття в Україні за період 2010 – 2021 років. Зокрема, досліджувалася динаміка рівня безробіття, його регіональні особливості та диференціацію регіонів України. Також здійснено кореляційно-

регресійний аналіз чинників, що впливають на рівень безробіття, щоб виявити основні детермінанти та закономірності його змін.

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз виявив суттєві трансформації українського ринку праці під впливом пандемії, військової агресії та економічних потрясінь. Ринок праці функціонує за змішаною моделлю з переважанням зовнішніх механізмів регулювання, що супроводжується такими проблемами як висока частка тіньової зайнятості, регіональні диспропорції та недостатня ефективність державного регулювання.

За період 2010-2021 років зафіксовано критичне скорочення економічно активного населення на 20,2%, що значно перевищує загальне зменшення чисельності населення. Особливе занепокоєння викликає зменшення частки молоді при одночасному зростанні кількості працюючих старших вікових груп, особливо жінок після 50 років.

Порівняльний аналіз з країнами ЄС виявив суттєве відставання України за ключовими показниками: рівень зайнятості, середня заробітна плата, ефективність боротьби з безробіттям.

Проведений аналіз виявив значну регіональну диференціацію рівня безробіття в Україні, що обумовлено комплексом економічних, соціальних та політичних факторів. Дослідження дозволило виділити кілька ключових аспектів, а саме: найвищі показники безробіття зафіксовані у східних та південних регіонах (Донецька, Луганська, Херсонська області). Найнижчі показники спостерігаються у Києві, Київській області та західних регіонах (Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська області)

Кореляційно-регресійний аналіз показав, що найбільший вплив на рівень безробіття мають: ВВП на душу населення (обернена залежність), середня зарплата, індекс споживчих цін, рівень урбанізації та тривалість пошуку роботи (пряма залежність).

Для вдосконалення ринку праці України необхідно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на створення сучасної інфраструктури зайнятості. Першочерговими є модернізація служби зайнятості з повною цифровізацією послуг та розвиток системи моніторингу ринку праці в реальному часі. Важливо створити ефективні механізми прогнозування кадрових потреб, що дозволить упереджувати структурні зрушення в економіці. Особливу увагу слід приділити профорієнтаційній роботі з молоддю через мережу кар'єрних центрів та впровадження сучасних програм професійного наставництва. Паралельно необхідно розвивати систему безперервної освіти з акцентом на перепідготовку кадрів за європейськими стандартами та створення гнучких програм підвищення кваліфікації. Ключовим елементом має стати розробка індивідуальних траєкторій професійного розвитку та механізмів трудової мобільності, що дозволить оптимізувати використання трудового потенціалу країни та ефективно балансувати попит і пропозицію на ринку праці.